

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - **17072909**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

20 Ekim 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

BATMAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ'NİN
TBMM 7/43495 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

1-Kayyım yönetimindeki Batman Belediyesi Meclisi'nin 04.03.2026 tarihli imar planı değişikliğinden Bakanlığınız haberdar mıdır? Söz konusu değişiklik Bakanlığınızın denetiminden geçmiş midir?

2-Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin 26. maddesi açıkça ihlal edilerek, kaldırılan park alanlarının "aynı hizmet etki alanı içerisinde" ve "eşdeğer erişilebilirlikte" karşılanmaması karşısında Bakanlığınızca başlatılmış bir inceleme veya soruşturma bulunmakta mıdır?

3-Mevcut park alanlarının ticari kullanıma açılmasının bölgede yaratacağı trafik, otopark ve altyapı yüküne dair herhangi bir bilimsel etki analizi yapılmamış olması, planlama esasları ve şehircilik ilkeleriyle nasıl bağdaşmaktadır?

4-Yeni önerilen "eşdeğer" park alanlarının bir kısmının enerji nakil hatları geçen sorunlu bölgelerde yer aldığı iddiası doğru mudur? İnsan ve çevre sağlığı açısından risk taşıyan bu alanların yeşil alan olarak gösterilmesi mevzuata uygun mudur?

5-Batman Belediyesine kayyım atandığı tarihten bugüne kadar kent genelinde kaç adet imar planı değişikliği yapılmıştır? Bu değişikliklerin kaçında yeşil alanlar, parklar ve kamusal donatı alanları daraltılarak ticari veya konut alanına çevrilmiştir?

6-Seçilmiş yerel yönetimlerin yerine atanan kayyım idarelerinin, halkın katılımı olmaksızın, TMMOB gibi meslek odalarının itirazlarını yok sayarak gerçekleştirdiği bu tür "kent hakkı gaspı" niteliğindeki rant odaklı imar değişikliklerini önlemek adına Bakanlığınızın alacağı bir tedbir var mıdır?

7-Kamu yararından ve bilimsel temellerden uzak olan, Batman halkının nefes alma alanlarını daraltan 04.03.2026 tarihli imar planı değişikliğinin iptal edilmesi yönünde bir girişiminiz olacak mıdır?

CEVAP

İmar planları ile bu planlara ilişkin revizyon, ilave ve değişiklikleri 3194 sayılı İmar Kanunu ve Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde (MPYY) belirtilen usul ve esaslar ile yürürlükteki üst kademe plan kararlarına uygun olarak hazırlanmak zorundadır.

3194 sayılı İmar Kanununun Ek-8. maddesi ve MPYY'nin 26. maddesinde hüküm altına alındığı gibi imar planı yapma, yaptırma ve onaylama yetkisi bulunan idarelerce, ilgililerin plan değişikliklerinin talepleri/teklifleri plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü sosyal ve teknik altyapı dengesini bozmayacak şekilde ve teknik ve nesnel gerekçelere dayanılarak, yerleşmenin özelliğine uygun olarak yapılması ve plan değişikliği tekliflerinde ihtiyaç analizini içeren *sosyal ve teknik altyapı etki değerlendirme raporunun* hazırlanarak planı onaylayacak idareye sunulması gerekmektedir.

1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planında gösterilen ve MPYY'nin Ek-2 Farklı Nüfus Gruplarında

Asgari Sosyal ve Teknik Altyapı Alanlarına İlişkin Standartlar ve Asgari Alan Büyüklükleri Tablosunda standartları belirlenmiş umumi hizmet alanlarından olan park ve çocuk bahçesinin isabet ettiği taşınmazların 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18. maddesi uyarınca arazi ve arsa düzenlemesine konu edilerek Düzenleme Ortaklık Payından (DOP) elde edilmiş olması durumunda bu alanların, başka bir kullanım için ayrılamayacağı ve plan değişikliğine konu edilmemesi gerektiği, DOP'tan karşılanmamış alanlarda ise yapılacak imar planı değişikliğinde; EK-2 tablosundaki "Açık ve Yeşil Alanlar" başlığı altındaki 10 m²/kişi standardı içerisinde yer alan kullanımlardan sayıldığından, MPYY'nin 26/3-b maddesine göre yol hariç sosyal ve teknik altyapı alanlarının ve kamuya ait sosyal ve kültürel tesis alanlarının kaldırılarak ya da küçültülerek başka bir kullanıma dönüştürülmek istenmesi durumunda da yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun aynı uygulama etabı veya bölge içinde kalmak ve yaya erişim mesafeleri dikkate alınmak suretiyle, eşdeğer yeni bir alanın ayrılması gerekmektedir.

İmar planları ve imar planında yapılacak değişiklikler yerel idarelerin sorumluluğu yetkisinde olup, söz konusu plan değişikliklerinin öncelikle İmar Kanunu'nun Ek-8. maddesi ve MPYY'nin 26. maddesinde belirtilen usul ve esaslar ile eki Gösterimlere uyulmak ve planlar arası kademeli birliktelik ilkesi uyarınca plan bütünlüğünde değerlendirilmek suretiyle, yürürlükteki üst ölçekli planlara, Bakanlığımızca yayımlanan Yönetmeliklere ve ilgili diğer mevzuata uygunluğunun sağlanarak sonuçlandırılması ilgili idarelerin görev ve yetkisi kapsamındadır.

Ayrıca, imar planı sınırları içerisindeki yerleşmelerin kullanıcısı olan vatandaşların da ilan edilen imar planlarına ve plan değişikliklerine, ilan süresi devam ederken hemşehri sıfatı ile itiraz etme hakları bulunmaktadır.

Batman Belediye Başkanlığı'ndan alınan bilgide;

1-Batman ili, Merkez ilçesi, Seyitler Mahallesinde bulunan 5908 ada, 1, 4 ve 5 numaralı parseller ve Kohikan Köyü 1975 ada, 3 numaralı parselin doğusunda bulunan meydan ve park alanı ile Petrolkent Mahallesi, 5925 adada bulunan park alanına ilişkin (PİN:NİP721126409 plan işlem numaralı, PİN:UİP721126411 plan işlem numaralı) 1/5000 ölçekli nazım imar planı ile 1/1000 ölçekli uygulama imar plan değişikliğinin 04.03.2026 tarihli ve 57 sayılı belediye meclis kararıyla onaylandığı, söz konusu plan değişikliği dosyasının NİP-721126409, UİP721126411 plan işlem numarası ile Bakanlığın E-plan otomasyon sistemine yüklendiği,

2-Plan değişikliği kapsamında; Batman ili, Merkez ilçesi, Kohikan Köyü, 1975 ada, 3 numaralı parselin doğusunda bulunan yaklaşık 3.832 m² büyüklüğündeki meydan ve park alanı ile Petrolkent Mahallesi 5925 adada bulunan yaklaşık 2.273 m² büyüklüğündeki park alanı imarlı iken ticaret alanı şeklinde fonksiyon değişikliğinin yapıldığı,
Buna karşılık, aynı planlama bölgesinde Seyitler Mahallesinde bulunan 5908 ada, 1, 4 ve 5 numaralı parseller üzerinde yaklaşık 7.270 m² büyüklüğünde konut imarlı iken park alanı ayrıldığı,

Bu suretle, plan değişikliği kapsamında kaldırılan yaklaşık 6.105 m² büyüklüğündeki meydan ve park alanına karşılık, yaklaşık 7.270 m² büyüklüğünde park alanı planlanarak yeşil alan ve sosyal donatı miktarı bakımından eşdeğerliğin sağlanması ve donatı dengesinin korunmasının amaçlandığı, aynı hizmet etki alanı içerisinde ve eşdeğer erişilebilirlikte fazlasıyla alan karşılandığı,

3-Söz konusu plan değişikliği kapsamında 1/5000 ölçekli nazım imar planı, 1/1000 ölçekli uygulama imar planı paftaları, plan açıklama raporu, sosyal ve teknik altyapı etki değerlendirme raporu ile gerekli bilimsel analizler yapılarak planlama esasları ve şehircilik ilkeleriyle bağdaştığı, plan değişikliğinin kamu yararı gözetilerek planlama alanındaki sosyal ve teknik altyapı dengesini bozmayacak şekilde teknik ve nesnel gerekçeler doğrultusunda hazırlandığı,

Ulaşım sistemi açısından yapılan değerlendirmede; planlama alanının çevresindeki mevcut ulaşım

bağlantıları, yol genişlikleri ve otopark alanlarının dikkate alındığı, söz konusu plan değişikliğinin bölgesel ölçekte ulaşım sistemi üzerinde olumsuz bir etki oluşturacağı yönünde bir tespit bulunmadığı,

4-İnsan ve çevre sağlığı açısından gerekli tedbirler alınarak uygulamada TEİAŞ'ın kurum görüşü ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda hareket edildiği,

5-Batman Belediyesine kayyım atandığı tarihten bugüne kadar 67 adet imar plan değişikliği onaylandığı, bu kapsamda gerçekleştirilen imar planı değişikliklerinin incelendiğinde, yeşil alan ve park alanlarının ticaret alanına dönüştürülmesine yönelik genel veya sistematik bir uygulama bulunmadığı,

6-04.03.2026 tarih ve 57 sayılı belediye meclis kararı ile onaylanan imar plan değişikliğinin 1 ay süre ile askıya çıkarıldığı, askı süresi içinde meclis kararına, yapılan tüm resmi itirazların değerlendirilmek üzere belediye meclisine iletildiği, belediye meclisinin değerlendirmesi sonucunda; imar plan değişikliğinin planlama ilke ve esaslarına, planların hazırlanması ile ilgili standartlara ve gösterim tekniklerine uygun olarak hazırlandığı gerekçesiyle yapılan itirazların uygun görülmediği,

7-Plan değişikliğine konu bölgede 500 yataklı Devlet Hastanesi ile Batman Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi (Fakülte Hizmet Binası) gibi önemli kamu yatırımları gerçekleştirildiği, söz konusu kamu yatırımları ile birlikte bölgede oluşacak sağlık hizmetleri ve artan kullanıcı yoğunluğunun ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla planlarda ticaret alanı öngörüldüğü,

Bölgenin artan nüfus yoğunluğu, yerleşim alanlarının gelişim süreci, mevcut sağlık hizmetlerinin dağılımı ile özellikle yaşlı ve engelli bireylerin sağlık hizmetlerine erişim koşulları birlikte değerlendirildiği,

Yapılan analizler sonucunda, bölgedeki sağlık hizmetlerinin sürekliliği ve erişilebilirliği açısından eczane ihtiyacının bulunduğu tespit edildiği, eczane kullanımının planlı ve mevzuata uygun şekilde gerçekleştirilebilmesi için imar planında ticaret fonksiyonunun tanımlı olması gerektiğinden, söz konusu ihtiyacın karşılanabilmesi amacıyla plan değişikliği yapılması zorunluluğunun ortaya çıktığı, eczanelerin; sağlık hizmetlerinin tamamlayıcı unsurları olarak ilaç ve tıbbi ürünlere güvenli, düzenli ve kesintisiz erişimin sağlanmasında önemli bir işleve sahip olduğu, bu kapsamda plan değişikliği ile bölge halkının temel sağlık hizmetlerine erişiminin kolaylaştırılması, ihtiyaç duyulan ilaçların temin sürecinin kısaltılması, özellikle yaşlı ve engelli bireylerin sağlık hizmetlerine erişim koşullarının iyileştirilmesi ve bölgede gelişen kamu sağlık altyapısının desteklenmesinin amaçlandığı,

Bu yönüyle yapılan düzenlemenin, yalnızca ticari bir kullanım kararının getirilmesine yönelik olmadığı, gelişen sağlık yatırımları ve bölgesel ihtiyaçlar doğrultusunda ortaya çıkan kamusal gereksinimin imar planı kararlarına yansıtılması niteliğinde olduğu, plan değişikliği ile sağlık hizmetlerine erişilebilirliğin artırılması ve bölgedeki yaşam kalitesinin desteklenmesinin hedeflendiği,

Plan değişikliği kapsamında ticaret alanı kullanımına karşılık farklı bir bölgede eşdeğer nitelikte yeşil alan ayrılması suretiyle sosyal ve teknik altyapı dengesinin korunmasının sağlandığı, böylece plan bütünlüğü, donatı dengesi, kamu yararı ve şehircilik ilkeleri gözetilerek bölgenin mevcut ve gelecekteki ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte bir planlama kararının oluşturulduğu belirtilmiştir.